

MUSÍ LÁSKA BOLIEŤ, ABY STÁLA ZA TO?

Bozky a croissanty



ANNE-SOPHIE
JOUHANNEAU

YOLIA

ANNE-SOPHIE
JOUHANNEAU

Bozky a
croissanty

Preložila Adriana Sýkorčinová

Anne-Sophie Jouhanneau

Bozky a croissanty

Preložila Adriana Sýkorčinová

YOLi

Anne-Sophie Jouhanneau
KISSES AND CROISSANTS

Text © 2021 by Alloy Entertainment
Produced by Alloy Entertainment, LLC.



alloy**entertainment**

Translation © 2022 by Adriana Sýkorčinová
Jacket art © 2021 by Carolina Melis
Slovak edition © 2022 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-8295-7

Venujem Scottovi





Prvá kapitola

V neforemných teplákoch bežím cez letisko, vlasy mi vejú. Pomerne vydareným *grand jeté* preskočím vreštiace batola, čo mi stojí v ceste, a piruetou preplachtím okolo muža, ktorý vlečie obrovský kufor.

„*Faites attention!*“ zjačí na mňa žena, ktorej takmer stúpim na nohu. *Dávajte pozor!*

Háčik je v tom, že buď budem dávať pozor, alebo budem meškať, a to si momentálne nemôžem dovoliť. Prišla som z Ameriky a musím sa dostať na druhú stranu Paríža *tout de suite!*

„Pardon,“ ospravedlím sa a s batohom poskakujúcim na pleci sa ďalej ženiem terminálom Letiska Charla de Gaulla.

Moje meškanie má na svedomí včerajšia silná búrka v New Yorku, pre ktorú sa let oneskoril najskôr o štyri hodiny, potom o šesť. Ďalej som už radšej nepočítala, aby som neupadla do mdlôb už len z predstavy, že prvý deň v škole neprídem načas. Vlastne to ťažko nazývať školou. Oproti tomu, čo ma tu čaká, je škola prechádzka ružovou záhradou.

Vrazím do skupiny detí rozťahaných po celej šírke chodby a takmer skončím na zemi, pád však v poslednej chvíli odvrátim pomocou *pas de basque*. V duchu vzdávam vďaka pamäti svojich svalov, vytrénovanej najmenej miliónom hodín baletu.

Priznávam, že takto som si svoje prvé hodiny v Paríži nepredstavovala. Môj plán sa podobal skôr na výjav z dokonalej pohľadnice: V krásne slnečné ráno vystúpim z lietadla, hnedé vlasy budem mať aj po sedemhodinovom lete rovnako zvlnené a lesklé ako pred nástupom do lietadla. Baletné špičky zviazané šnúrkami si prevesím cez plece, s dokonalým prízvukom prehodím čosi milé po francúzsky – výsledok mesiacov učenia, a potom elegantne vykročím v ústrety najlepšiemu letu svojho života, ktoré strávim na intenzívnom baletnom programe na prestížnom L'Institut de l'Opéra de Paris. *Le fantázia, non?*

Namiesto toho „jemne“ odstrkujem ľudí, aby som si z batožinového pásu uchmatla kufor, potom pátram po nápise *taxi*. Vzápätí sa udeje čosi neskutočné.

„Mia!“

Hm, čože? V Paríži ma niekto pozná?

„Mia, si to ty?“

Po chvíli hlas spoznám. Otočím sa a zbadám – svoju Nemezis.

Teda, stála by tam, keby som verila na Nemezis.

„Páni, Audrey! Čo tu robíš?“ Len čo tú otázku vyslovím, uvedomím si, aká je hlúpa.

„Myslím si, že to isté, čo ty,“ odvetí zaskočene. Keď som si kupovala letenku, prekvapilo ma, koľko letov do Paríža denne lieta. Zrejme sme sedeli v inom lietadle

a obe meškali pre búrku. Tak či onak, priam som počula, ako sa čuduje: *Ako len mohli Miu prijať do jedného z najexkluzívnejších letných baletných programov na svete?*

Najradšej by som povedala: Lebo som drela do úmoru.

Nebudem klamať: Audrey patrí medzi najlepšie baletky v oblasti štátov New York, Connecticut a New Jersey, ale počkať, to predsa aj ja. Viem to, lebo doslova od plienok proti sebe súťažíme na každom dôležitom tanečnom podujatí. Ja bývam vo Westchesteri, kúsok od New Yorku, a Audrey v Connecticute. Nenavštevujeme teda rovnakú baletnú školu (našťastie!), no niekoľko ráz za rok mám možnosť sledovať, ako Audrey získava roly a vyznamenania takmer vždy *o vlások* predomnou.

„Teba prijali do L’Institut de l’Opéra de Paris?“ zatiahne Audrey s perfektným prízvukom a podozrivo nadvihnutým obočím. Viem, že vzápätí tú otázku ľutuje, pretože ihneď dodá: „Chcela som sa spýtať – do akej úrovne ťa prijali?“

Odkošľem si, aby som získala čas. Program má päť úrovní a študentov z celého sveta do nich zaraďujú podľa schopností, ktoré preukážu vo videu priloženom k prihláške.

„Do štvrtej,“ odvetím a neochvejne sa jej dívam do očí.

Štvrtá úroveň je skvelý výsledok. Skákala som od radosti, keď som sa dozvedela, že som v štvorke. Pravdupovediac, tešila som sa, že ma vôbec prijali, najmä po tom, ako moju prihlášku do letného programu odmietlo Americké baletné divadlo v New Yorku. Celé moje úsilie

vždy smerovalo k tomu, aby som sa dostala do takéhoto programu. Balet k našej rodine patrí už po generácie – tak sa to aspoň traduje – a viem, že starú mamu by dosť zarmútilo, keby ma nikam neprijali, i keď zďaleka nie tak veľmi, ako by to zarmútilo mňa.

„To je super,“ odpovie Audrey. O tom, čo si naozaj myslí, svedčí iba to, že ešte silnejšie zovrie rúčku kufra. Veru tak, som dosť dobrá na štvrtú úroveň.

„A teba prijali do....“ začnem, hoci odpoveď tuším.

„Do piatej,“ prehodí vecne.

Prikývnem. Silene sa usmejem. Do piatej, pravdaže. Ale to je v poriadku. Vážne. Audrey má bezchybnú techniku, to nepopieram.

„Ideš?“ spýta sa prakticky a vykročí predomnou. „Mali by sme si vziať taxík spolu. Nemá zmysel ísť na jedno miesto dvoma autami,“ dodá, akoby sa rozprávala s dieťaťom.

„Iste.“ Voľky-nevoľky priznávam, že má pravdu. „Asi však nebývame v rovnakom internáte.“

Otvorím v mobile adresu toho svojho. Audrey si ju ponad moje plece prečíta a zhlboka vzdychne. „Tam bývam aj ja. Dúfam, že neubytovali všetkých Američanov na jednom mieste.“

„Vyzerá to tak,“ poviem cestou k taxíku, ani sa neunúvam skryť podráždenie. Na program pricestuje približne stovka dievčat a chlapcov od štrnásť do osemnásť rokov a internáty sú roztrúsené po celom meste. Keď som dostala list s potvrdením o prijatí a adresou, na ktorej budem bývať, mala som pocit, že som vyhrala parížsku lotériu. Teraz si tým už nie som taká istá.

„Boulevard Saint-Germain,“ poviem šoférovi, keď sa usadíme na zadné kožené sedadlá v aute farby sivej metalízy. V Paríži sú elegantné ešte aj taxíky.

V spätnom zrkadle zachytím taxikárov zamračený pohľad. Neviem, čo si počať, tak sa aj ja mračím naňho. Netuším, čo sa deje. Mysleť akoby sa mi zahmlila. Aj keby som sa bola v lietadle vyspala, prítomnosť Audrey stačí na to, aby ma odrovnala.

Audrey pokrúti hlavou a ukáže šoférovi displej svojho telefónu. Je na ňom mapa s adresou nášho internátu. Okamžite pochopím, akej nováčikovskej chyby som sa dopustila. Po takom dôkladnom štúdiu Paríža som si mala pamätať, že Boulevard Saint-Germain je jedna z najdlhších ulíc v meste. Ťahá sa cez väčšinu Ľavého brehu, časti mesta južne od Seiny.

To akoby som taxikárovi v New Yorku povedala, že chcem ísť na Piatu avenue.

Audrey do mňa zapichne pohľad, ktorým mi vraví: *Máš šťastie, že som tu.*

Len čo vyjdeme na diaľnicu, zazvoní jej telefón – videohovor od mamy. Nikdy som sa s ňou nestretla, no viem, kto to je – bývalá sólistka, ktorá takmer po celú kariéru tancovala v moskovskom Bolšom balete. Audrey rapoce o tom, ako jej meškajúci let takmer zničil život, a ja si uvedomím, že som svojim rodičom ešte ani nedala vedieť, že som priletela. Stručne natukám správu, že je všetko v poriadku.

Oco odpíše obratom.

Veľa šťastia na uvítacom dni! Ukáž im, kto je tam šéf!
Ľúbim ťa.

Usmejem sa a odpíšem.

Budem sa snažiť. Aj ja ťa ľúbim.

Od mamy nič. Civiem na telefón, dúfam, nechápem, ľutujem. Ešte stále sa na mňa hnevá. Starká ma presviedčala, že kým odídem do Paríža, prejde ju to, no očividne sa mýlila.

Tanec je už od detstva celý môj život. Mama ho však považovala iba za záľubu, príjemné vyplňanie času, mimoškolskú aktivitu, aby som mala čo robiť cez víkendy. Opakovala som jej, že sa chcem stať profesionálnou baletkou a urobím pre to všetko, no nebrala to vážne. Očakávala, že z toho vyrastiem. Našťastie, oco alebo stará mama Joan (mamina mama) si vždy našli čas, aby ma odviezli na tréningy, pomáhali mi so šitím kostýmov na vystúpenia a povzbudzovali ma na dôležitých podujatiach.

Skutočný problém medzi mnou a mamou však nastal, keď som začala hovoriť o prihláške na tento program.

„Nevzali ťa do New Yorku. Je zbytočné skúšať to s Parížom.“

Práve mi prišiel zamietavý list z ABD a ja som úporne skrývala obrovské sklamanie. Isteže, konkurencia bola veľká, no nazdávala som sa, že po toľkých rokoch tancovania mám reálnu šancu. Mama však nesúhlasila. „Veľa dievčat by tam chcelo ísť, lenže miest je málo,“ vysvetľovala mi smutne. Veľmi to bolelo, keď som pochopila, že má pravdu.

„Paríž je najväčším snom každej baletky,“ vyhlásila som.

Pravdupovediac, práve vtedy nebol mojím najväčším snom. Pochopiteľne, parížsky program je rovnako prestížny ako newyorský, ja som však vždy snívala iba o programe v ABD a o tom, že raz v ňom budem tancovať. Hoci toto leto mi môj plán nevyšiel, nemohla som prijať porážku. V baletnom svete pozná každý každého, neexistujú v ňom hranice. Ak uspejem v Paríži, napokon si nájdem cestičku aj do ABD. Mňa sa tak ľahko nezbavia, aj keby som mala prekročiť oceán, aby som im to dokázala. Tak som si to prinajmenšom hovorila.

Mama pokrútila hlavou. „Je to tvoje posledné leto na strednej. Nechceš ho stráviť s priateľmi v bazéne, v kine, skrátka robiť, veď vieš, niečo iné?“

„Bazény a kiná sú aj v Paríži.“

Môj úsečný tón si nevšímala. „Mia, život nie je len balet. Musíš mať aj plán B. Každý by ho mal mať, a najmä tí, ktorí majú sedemnásť a ženú sa za nesplniteľným snom.“

Nikdy predtým to nepovedala tak bez okolkov. Nesplniteľný sen? Ďakujem, mama, že vo mňa veríš.

Napriek jej slovám som ďalej nacvičovala na video do prihlášky, aby som na nič nezabudla – na úvod porozprávať o svojich skúsenostiach a odporúčaníach, predviesť všetky hlavné kroky, na záver minimálne dvojminútová vlastná choreografia. Starká Joan mi dokonca ako prekvapenie kúpila krásny striebrosivý trikot.

„Bude to tvoj parížsky trikot,“ povedala. Utekala som do izby vyskúšať si ho. Sadol mi ako uliaty a dal vyniknúť mojím modrým očiam.

„Ešte ma neprijali,“ riekla som a upravila si ramienka. Ruky sa mi chveli pri predstave, ako vo svetlom zaliatej parížskej sále nacvičujem *plié*.

„Ale prijmu,“ povedala starká presvedčene. „Ako by ťa mohli odmietnuť? Máš to v krvi.“

„Mama!“ zahriakla ju mama, ktorá vošla do izby. Hodila skeptický pohľad na Degasov plagát nad posteľou. „Mohla by si to prestať hovoriť? Ani to nie je pravda.“

Starká vzdychla, potom sa obrátila ku mne. „Pravdaže je to pravda. Pochádzaš z dlhého rodu balerín, Mia,“ žmurkla na mňa. „Ty mi veríš, však?“

Starká Joan mi tento príbeh rozpráva, odkedy som si prvý raz obliekla baletnú sukničku. Prvá časť je nepochybne pravdivá: Prastará mama bola Francúzka. Ako dvadsaťtriročná sa v Paríži zoznámila s Američanom. Zaľúbili sa a krátko po svadbe sa presťahovali do USA. No ešte predtým – a tu sa príbeh trochu zamotáva – sa venovala baletu. Tak ako pred ňou jej mama a pred ňou mama jej mamy a tak ďalej až na koniec 19. storočia, keď bola moja prapraprastará mama *danseuse étoile*, čo je najvyššia a najprestížnejšia pozícia v baletnom súbore Parížskej opery. Bolo to údajne v čase, keď Edgar Degas maľoval svoje svetoznáme obrazy baletiek.

Stará mama totiž tvrdí, že Degas maľoval moju prapraprastarú mamu. Zvečnil ju vraj na ktoromsi zo svojich vrcholných diel. Nekonkrétnosť tejto rodinnej legendy privádza mamu do zúfalstva. Príbehu odmieta veriť a kedykoľvek naň stará mama zavedie reč, nezabudne podotknúť, že v skutočnosti nik nevie, na ktorom obraze sa naša pramatka nachádza, ani ako sa vlastne volala. Ak vôbec bola baletkou. Mama mi usta-

vične pripomína, že príbeh je s najväčšou pravdepodobnosťou vymyslený a nie je možné ho overiť. Nechce, aby som verila v rozprávky.

Pre mňa je tento mýtus dostatočným dôkazom, že balet je môj osud – prečo by sa inak čosi také čudesné odovzdávalo v našej rodine z generácie na generáciu, keby to nebolo pravdivé? Ten príbeh bol vždy mojou súčasťou, súčasťou môjho tanca. Keď som na javisku, niekedy si predstavujem svoju pramatku vo víre tanca v žiare plynových lúčok a Degasa, ako štetcom nanáša olejové alebo pastelové farby na plátno či papier. Páči sa mi predstavovať si, že bola jeho inšpiráciou, že sa díval na jej otočky v záplave farieb a svetla.

Nový trikot som si obliekla aj do videonahrávky. S jej nakrútením mi pomohla najlepšia priateľka z baletnej školy Camilla. Ona si podala prihlášku iba na miestne letné programy a svätosväte tvrdila, že to nijako nesúvisí s tým, že nechce odísť od svojho nového priateľa Pedra, nádejného muzikanta. Myslím si, že aj moja mama si želá, aby som s niekým chodila, no moje doterajšie skúsenosti s randením len potvrdzujú, že žiaden chlapec nedokáže moje srdce rozochvieť tak ako balet. Vlasy som si vypla do pevného drdola a na tvár si naniesla výrazný mejkap. A o dva mesiace ma prijali do L'Institut de l'Opéra de Paris, tak ako predpovedala stará mama.

Na chvíľu zatváram oči, a keď ich znovu otvorím, dívam sa na jeden z najslávnejších chrámov sveta.

„Notre-Dame!“ vykriknem. Audrey nereaguje. Pritlačím tvár k oknu a nasávam jeho krásu, až kým mi dve veže nezmiznú z dohľadu a nezbadám oblúkovitú zadnú časť budovy v celej jej majestátnosti. Môj prvý pohľad

na Paríž! Nemám však čas vychutnávať tú chvíľu, pretože taxík zabočí vpravo a o minútu-dve zatiahne ku krajnici širokej cesty preplnenej cyklistami, autobusmi a chodcami.

„Konečne,“ riekne Audrey a vyzrie z okna.

Taxikár nahnevane zatrúbi na cyklistu, ktorý sviští okolo, a to som už definitívne späť v realite. Cyklista sa obráti a čosi zakričí, predpokladám, že nadávku. Vo francúzštine mi však aj nadávka znie akosi príjemne. Šofér iba pokrúti hlavou a zaparkuje pred budovou z bieleho kameňa. Má asi päť poschodí a malé dvojité okná so sivými závesmi. Náš domov na toto leto. Vďaka Google Street View viem presne, kde sme – čo by kameňom dohodil od nábregia Seiny a pulzujúcej študentskej štvrte Saint-Michel.

Vo vstupnej hale vládne ticho. Podľa informácií zo študijného oddelenia mám izbu na druhom poschodí. Kým pomaly vystupujem s kufrom po točitom schodisku, Audrey so svojou cestovnou taškou je o hodný kus vpredu.

„Vedela som to!“ volá zhora. Keď ju dobehnem, stojí pred dverami a krúti hlavou.

Na dverách visí papier s rukou napísanými menami: *Audrey Chapmanová a Mia Jenrowová*.

Zhlboka sa nadýchnem. Spolubývajúce. Uf!

Pri protilahlých stenách špinavej béžovej farby stoja dve kovové postele. Sú tu aj dve šatníkové skrinky a drevený stolík, na ktorý sa zmestí iba notebook. Z okna je výhľad na vnútorný dvor a na budovu oproti. Hoci je poludnie, dnu preniká len veľmi málo svetla. Nuž, predstavovala som si, že to bude o čosi honosnejšie.

Audrey sa bez slova pretlačí popri mne a privlastní si posteľ pri okne. Rýchlo si vyberie čisté šaty a náhli sa do spoločných sprch. Vezmem si pružkované tričko a splývavú tmavomodrú sukňu a poberiem sa za ňou. O desať minút sme opäť v izbe pripravené na odchod, keď si všimnem kartónovú tubu, čo mi trčí z kufra. Zastanem na polceste.

„Čo je zasa?“ vyzvedá Audrey od dverí. Keďže nám meškal let, musíme okamžite vyraziť, ak nechceme prísť na uvítací program neskoro.

Nemám chuť jej vysvetľovať, že v tej tube mám svoj najobľúbenejší obraz. Predsavzala som si, že ho zavesím hneď po príchode do Paríža. Bude to len chvíľka.

„Ty choď. Ja...“ Vezmem tubu a otvorím ju. „Musím niečo urobiť.“

Audrey na mňa čudne pozrie, nad veľkými hnedými očami hrubé, zato dokonale tvarované obrvy. Nepochybujem, že vybehne z dverí a do konca leta so mnou neprehovorí. Namiesto toho však z korkovej nástenky nad stolom vytiahne niekoľko špendlíkov a vyzuje si topánky. „Rýchlo,“ súri ma.

V šoku nenachádzam slov, len k nej rýchlo vyskočím na posteľ. Za okamih sa už s úsmevom dívam na obraz, s pohľadom na ktorý sa odnepamäti prebúdzam: *Baletná skúška na javisku* od Edgara Degasa s baletkami v kostýmoch pred vystúpením v Parížskej opere. Je okúzľujúci, napätie v posledných chvíľach pred zdvihnutím opony je priam hmatateľné.

„To z poverčivosti...“ začnem.

Audrey ma preruší. „Chápem. Ja si na balet najskôr obliekam ľavú časť tela. Najprv ramienko na ľavé plece,

potom na pravé, ľavá noha do pančúch, ľavá špička...
Nemôžem tancovať, ak to neurobím.“

Usmejem sa. Naša konverzácia sa dosiaľ obmedzovala len na niekoľko odmeraných slov, no táto znie sľubne.

„Je to pekný obraz,“ pripustí Audrey.

Degasove baletky ma už majú pod dohľadom, moje parížske dobrodružstvo sa môže konečne začať.



Druhá kapitola

Prekvapí nás zaklopanie na dvere. Dvere do izby sa rozletia a dnu vrazí drobná čiernovláska olivovej pleti.

„Mia, Audrey, *konečne!*“ Hlas má zvučný, so silným britským prízvukom. „Som Lucy. Všetci už odišli na uvítanie, ale s Anouk sme na vás chceli počkať.“

Lucy ustúpi a dnu vojde veľmi vysoká a bledá blondína. Anouk zamáva a milo sa na nás usmeje.

Zaleje ma prival vďačnosti. Tieto dievčatá na nás čakali, hoci nás vôbec nepoznajú? Kto vôbec robí také čosi? „Veľmi rada vás spoznávam!“

„Anouk bola na programe aj vlani, takže Paríž dobre pozná,“ oznamuje Lucy a kýva nám, aby sme sa ponáhľali. „Tak poďme už.“

„Pôjdeme desiatkou a potom päťkou,“ hovorí Anouk s prízvukom, ktorý neviem zaradiť. Pri mojom zmätenom výraze dodá: „To sú linky metra.“

„Och, iste!“ poviem. Možno budeme meškať, ale aspoň sa nestratíme.

„Ozaj, ešte toto,“ spomenie si Lucy a strčí ruku do tašky. Vytiahne z nej dva croissanty zabalené v papiero-

vých vreckovkách a dve mandarínky. „Odložili sme vám to z dnešných raňajok pre prípad, že ste nemali čas sa najesť.“

Až teraz si uvedomím, ako príšerne mi škvrka v žalúdku. „Vďaka!“ Vezmem si od nej svoju polovicu a bez váhania zahryznem do sladkého pečiva. Páni! Maslová chuť je skvelá, škoda len, že na prvé skúmanie chutí Francúzska nemám viac času. „V tejto chvíli vás milujem najviac na svete,“ vyhlásim medzi dvoma odhryznutiami.

Audrey iba cez zuby poďakuje, keď jej Lucy podá jedlo. Je to, pravdaže, nezdvorilé, no Audrey sem neprišla nadväzovať kamarátstva.

Kiežby som aj ja vedela byť taká disciplinovaná, lenže mne sa *páči* mať kamarátov. Kamarátstva sú... fajn. Prehodím si tašku cez plece, vkĺznem do topánok a vyhlásim: „Môžeme ísť.“



Kým sa vezieme na stanicu Bastille, dozviem sa, že Anouk je z Amsterdamu a Lucy z Manchesteru v severnom Anglicku. Anouk akoby zaujímalo len to, aby nás čo najskôr priviedla do školy, azda preto, lebo to všetko už zažila, zato Lucy ustavične džavoce, vtipne komentuje Paríž a chichoce sa, akoby sme sa poznali celú večnosť. Síce sme sa iba zoznámili, no už teraz sa mi obe dievčatá *páčia*.

Zo stanice metra vychádzame na Námestie Bastily a ja obdivne otváram ústa. Predo mnou leží Paríž a je ozajstný – konečne. Mesiace som sa dívala na obrázky mesta na Instagrame, no vidieť ho na vlastné oči je cel-

kom iný zážitok. Priamo pred nami stojí operný dom Opéra Bastille. Ultramoderná sklenená konštrukcia sa pyšne týči nad námestím rovnakého mena, Námestie Bastily. Z internetu viem, že táto impozantná budova je jedna z *dvoch* opier Paríža. Tá pôvodná, Garnierova opera, sídli v pompéznom paláci na druhej strane mesta a po stáročia slúži ako baletná scéna. Degas tam v podstate býval.

Okolo nás hučí rušná premávka, trúbia klaksóny áut, fotografujú turisti. Chodník lemujú stromy odeté do letnej zelenej. Odolám nutkaniu roztočiť sa od radosti, že som konečne tu, a kráčam za Anouk, ktorá odbočí doľava do tichej uličky. Po chvíli sa nám otvorí výhľad na našu školu. Je to klasická budova zo žltého kameňa a so škridlovou strechou, akých je v Paríži ako maku. Z otvorených okien sa rinú tóny klavíra a učiteľka odpočítava rytmus. „*Un, deux, trois, quatre.*“

Nad tmavomodrými krídlovými dverami sa skvie nápis *L'Institut de l'Opéra de Paris*. „Sme najšťastnejšie dievčatá na svete,“ šťastne si povzdychne Lucy, keď vystupujeme po mramorových schodoch.

„Najmä tie v piatej úrovni,“ dodá Audrey.

Nestojí mi to za viac než zagúľanie očami, no Lucy povädne úsmev. Otvorí ústa, že niečo povie, no Anouk ju predbehne. „Aj štvrtá je super... Do piatej úrovne sa nedostane takmer nik, kto je tu prvý rok.“ A šeptom dodá: „Ani druhý.“ Akoby hovorila z vlastnej skúsenosti.

Audrey neodvetí, len spokojne nadvihne kútiky úst.

Vestibul plnia rady študentov presúvajúcich sa do hlavnej posluchárne. Prichádzame práve včas na uvítanie – *fúú*. Sadáme si na štyri sedadlá čo najbližšie